

Т. Б. Суржук

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна

О. С. Ткачук

старший викладач кафедри теорії і методик початкової освіти
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

***Анотація.** У статті розглянуто питання внутрішньопредметної і міжпредметної інтеграції в навчанні учнів початкової школи.*

Досліджено особливості використання літературних творів письменників рідного краю як засобу навчання української мови та мовлення на інтегрованих уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Установлено, що робота з формування мовної, мовленнєвої, читацької компетентностей учнів початкової школи буде значно ефективнішою, якщо спрямовуватиметься на дослідження функціонування мовних явищ у літературних текстах та на вироблення умінь мотивовано використовувати виучувані мовні одиниці в усному і писемному мовленні.

Проаналізовано результати систематичного застосування завдань інтегрованого змісту для вирішення міжпредметних навчальних проблем.

Ключові слова: інтеграція, внутрішньопредметна й міжпредметна інтеграція, інтегроване навчання.

Сучасна початкова освіта характеризується системними змінами у структурі та змісті навчального процесу. Переосмислення пріоритетів навчання, ролі учня як суб'єкта освітньо-виховного процесу, а також суспільні зміни зумовлюють нетрадиційні підходи до вирішення багатьох освітніх проблем. Однією із провідних тенденцій розвитку сучасної освіти є інтеграція її змісту.

Інтеграція як процес створення цілісної і багатомірної картини світу сьогодні набуває статусу одного з провідних методологічних і дидактичних принципів. Інтеграція навчальних предметів мовно-літературної освітньої галузі передбачає формування в учнів цілісної духовної та мовної картини світу і здійснюється на рівні мети й завдань шкільних програм, а реалізується на рівні змісту кожного компонента і технології проведення уроків.

Результати проведеного анкетування вчителів початкової школи та студентів педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету дозволяють зробити висновок про значний інтерес до методики реалізації інтегративного підходу, існування труднощів у проведенні інтегрованих уроків та введення комплексних інтегративних завдань до структури уроків української мови за компетентнісним підходом.

Ідеї інтегрованого навчання сьогодні надзвичайно актуальні, оскільки сприяють успішній реалізації нових освітніх завдань, визначених державними документами. Інтеграція навчання передбачає створення принципово нової навчальної інформації з відповідним структуруванням навчального матеріалу, навчально-методичним забезпеченням, новими технологіями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність інтеграції доведена філософами, психологами, педагогами, дидактами та лінгводидактами. В українській науці започатковано дослідження філософії інтегративної освіти (Р. Арцишевський, С. Клепко), її дидактичних (Н. Бібік, С. Гончаренко, В. Ільченко, І. Козловська, О. Савченко) і психологічних (І. Бех, Т. Яценко) засад. Дослідженням ефективності інтеграційного навчання на уроках української мови займалися учені лінгводидактики (О. Біляєв, Л. Варзацька, М. Вашуленко, М. Пентилюк та ін.) і методисти літературної освіти (Н. Волошина, М. Жулинський, О. Мазуркевич, В. Шуляр та ін.).

Практика свідчить, що в умовах інтегрованого навчання ефективніше відбувається взаємопроникнення й систематизація знань учнів, становлення у них цілісної та багатомірної картини світу, розвиток творчих здібностей і гнучкого мислення (симультанного, критичного, діалектичного). Проте у загальній освіті інтегративний підхід є недостатньо концептуалізованим і слабо забезпечений технологічно. Виникає необхідність у глибшому його вивченні.

Мета дослідження – виявити методичні особливості інтегрованого навчання в початковій школі; описати елементи впровадження внутрішньопредметної і міжпредметної інтеграції у межах мовно-літературної освітньої галузі; проаналізувати переваги систематичного застосування завдань інтегрованого змісту для вирішення міжпредметних навчальних проблем.

Виклад основного матеріалу. Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході. Освіту розглядають крізь призму загальної картини світу, а не поділяють на окремі дисципліни [7, с. 55].

Інтеграція у шкільному навчанні реалізується як у межах окремого навчального предмета, так і між різними навчальними дисциплінами.

Коли вчитель встановлює зв'язки між блоками навчальної інформації (чи окремими темами) у межах кожного навчального предмета, він реалізує внутрішньопредметну інтеграцію. Під час такої інтеграції вчитель має створити умови, за яких учні не тільки вивчають теми, а й розуміють зв'язки між ними.

Якщо вчитель установлює зв'язки між окремими навчальними дисциплінами, він реалізує міжпредметну інтеграцію.

Сучасна освіта – предметоцентрична, отже, основну увагу зосереджують на внутрішньопредметній інтеграції. Перехід початкової освіти на якісно новий рівень – це, по суті, рух від внутрішньопредметної до міжпредметної інтеграції [7, с. 55].

Не можна назвати інтеграцією одночасну подачу учням розрізнених знань, хоча й на одну тему, тому що набуття таких знань не підпорядковується принципу системності, учні не вчаться міркувати по-новому. Головна мета інтеграції – створення умов для формування нового мислення, яке виходить за межі одного навчального предмета. Для досягнення мети об'єктом інтеграції має бути ключова компетентність. Компетентність (особливо ключова) є інтегрованим утворенням, яке не формується засобами одного предмета, одного виду діяльності, натомість вимагає різних за змістом і способом пізнання діяльностей. Наприклад, якщо за об'єкт інтеграції прийняти вільне володіння державною мовою [7, с. 92], визначити певний напрям освітньої діяльності (наприклад, розвиток мовлення), кілька споріднених навчальних предметів (наприклад, українська мова та читання, музичне та художнє мистецтво), то можна побудувати в цій освітній галузі систему, до якої буде застосована інтеграція. На цій основі може бути побудована система мовно-літературної освітньої галузі, до якої буде застосована інтеграція.

Навчання учнів початкової школи української мови та читання можна реалізувати, з одного боку, в системі навчальних завдань до уроків української мови та читання на рівні використання сюжетів, інформації з інших освітніх галузей, а з іншого – шляхом застосування мовних знань, мовленнєвих і читацьких умінь і навичок для вивчення інших освітніх галузей.

Використовуючи типові освітні програми та сучасні підручники, зроблено спробу до деяких елементів змісту, що міститься у програмах з української мови та читання для 2-го класу, відшукати елементи змісту з інших освітніх галузей, які можуть бути застосовані під час формування мовних і мовленнєвих понять [3; 4; 5]. Найбільш «багатими» на такі зв'язки виявилися перші теми, присвячені узагальненню й систематизації навчального досвіду учнів, здобутого під час першого року навчання. Так, під час вивчення теми «Знову до школи» можна встановити асоціативні зв'язки з подібними темами інших предметів: «Я змінююсь. Скінчилися канікули»; «Утворення круглих чисел»; «Вчимося писати диктанти у парі» – «Здоров'я та емоції»; «Властивості дії додавання»; «Школа в Україні 100 років тому. Виділяємо речення. Вивчаємо розклад.» – «Шкільне минуле і майбутнє. Комп'ютер та його складові. Ми змінилися»; «Додавання і віднімання двоцифрових чисел без переходу через розряд (навчання правильно записувати і читати математичні вирази, дотримуючись правил математичного мовлення)»; «Складаємо речення. Діалог і монолог» – «Пори року: що ми відчуваємо»; «Вирази з дужками (вчимо міркувати, послідовно висловлювати думку, правильно побудованими реченнями)».

До специфічноромовних і мовленнєвих тем, наприклад «Звуки і букви. Українська абетка», «Склад. Перенос слів із рядка в рядок», «Лексичне значення слова», «Форми слова та споріднені слова», «Частини мови»; «Досліджую засоби художньої виразності», «Усна народна творчість», «Ознайомлююся з особливостями героїко-фантастичної казки», «Добрий гумор і сміх у творах українських письменників»

та інших, інтегративні зв'язки з темами інших предметів виявлено лише частково. Це свідчить, що українська мова та читання не завжди інтегруються з іншими освітніми галузями, оскільки не можна дібрати таку тему, яка б вивчалась у інших освітніх галузях, і це природно, оскільки українська мова – це об'єкт, що його засвоюють діти і досліджує наука, відома під назвою мовознавство, або лінгвістика [2, с. 3]. Мовознавство – це наука про мову як універсальну невід'ємну належність людини, як загальнолюдське явище, що служить засобом спілкування людей, знаряддям оформлення і вираження думок. Літературне читання як навчальний предмет передбачає формування в учнів початкової школи відповідних умінь і навичок: вільно і виразно читати, добре володіти усним і писемним мовленням, робити зіставлення літературних образів, визначення жанрових ознак твору, вибирати книги для самостійного читання. Це означає, що про поєднання інших предметів із українською мовою та читанням радше говорити як про міжпредметні зв'язки [7, с. 191].

На підставі розуміння інтеграції як поєднання раніше відокремлених частин у ціле, можна стверджувати, що мовно-літературна освітня галузь вже є інтегрованою, оскільки поєднує в собі українську мову, мовлення, літературознавчу пропедевтику. Системоутворювальною лінією курсу мовно-літературної освітньої галузі початкової школи є мовленнєва, а дослідження мовних явищ та засвоєння літературознавчих понять відбуваються за принципом доцільності і продуктивності вивчення в початковій школі усіх сторін (рівнів) мовної системи у їхніх взаємозв'язках. Теоретичною основою такого підходу є положення про те, що мова є цілісним явищем, і свідоме оволодіння нею як засобом комунікації можливе тільки за умови комплексного використання її лексичного складу, знань із граматики, способів словотворення, фонетики, орфоєпії, а в писемному мовленні – ще й орфографії та пунктуації [1, с. 6].

Результатом інтеграції має бути системність знань і вміння переносити ідеї та методи, способи розумової діяльності. Тому, в контексті внутрішньопродметної інтеграції, домінують інтеграція за змістом навчання. Одиницею зрощення в цьому випадку можуть бути елементи значення слова, лексичного і граматичного. Це можливо, оскільки узагальнюючи і систематизуючи мовні знання і мовленнєві вміння, одержані учнем у попередні роки навчання, ми повторюємо, розширюємо їх і використовуємо у наступних темах.

Наведемо приклад інтегрованого навчання української мови та читання в процесі вивчення розділу «Слово. Значення слова» за програмою, розробленою О. Савченко і підручником «Українська мова та читання. 2 клас. Частина 1» авторів М. Вашуленка, С. Дубовик [2, с. 32–44].

Сутність інтеграції: цілеспрямоване об'єднання, синтез оволодіння мовними знаннями та читацькими вміннями.

Мета інтеграційного процесу – забезпечити цілісність вивчення лексичного значення слова; спостереження за особливістю вживання слова як засобу художньої виразності в літературних творах українського письменника Євгена Шморгуна; формування читацьких умінь; збагачення й активізацію словника учня.

Зв'язки між навчальними предметами:

1. Літературне читання. Твори українського письменника Євгена Шморгуна [9] відзначаються багатством художніх засобів, емоційною виразністю, глибиною думки, чіткістю авторської позиції.

Українська мова. У підручнику вміщено достатньо завдань дослідницького характеру, виконуючи які доцільно використати художні твори, у яких враховано принцип різноманітності зображених картин природи; настроїв; багатства засобів художньої виразності.

Мистецтво. Доцільне використання музичних творів, творів живопису, ілюстрацій, малюнків із метою передбачення змісту твору, пояснення значень слів; визначення подібності художнього образу чи описаної картини в уяві дітей і художника.

2. Реалізація тематичної інтеграції на основі об'єднання знань із різних навчальних дисциплін навколо однієї теми.

3. Упровадження інтерактивних методів навчання.

4. Використання базових знань учнів з окремих навчальних предметів для усвідомлення та розв'язання міждисциплінарних проблем: здатність спілкуватися українською мовою; навчатися впродовж життя; читати з розумінням; висловлювати власну думку усно і письмово; мислити та логічно обґрунтовувати позицію; здатність співпрацювати з іншими людьми.

Тема уроку. Близькі за значенням слова.

Під час аналізу мовного матеріалу учні разом з учителем з'ясовують значення слів «подорож» і «мандрівка»; роблять висновок, що це слова, які мають близьке значення.

Вчитель пропонує прочитати або послухати уривки із творів відомого в нашому місті Рівне мандрівника – українського письменника Євгена Шморгуна (тексти творів задалегідь роздруковані).

Послухайте (прочитайте) і скажіть: Чи цікаво розповідає письменник про свої подорожі? Хто такі мандрівці? Як вдається автору зацікавити читача?

Уривок оповідання «Синя квітка сон».

Був квітець. І було сонячно. І ми з онуком шукали синю квітку сон.

І просто під ногами заясніли враз сині бризки. Три... П'ять... Десять...

Великі шестипелюсткові зорі, жовті волохаті джмелі-серединки. Та ще пуп'янки поруч – фіолетові крапельки на пухнастих фіолетових ніжках.

Ми могли нарвати ось такезні букети.

Але був квітець. І було сонячно. І нам хотілося, щоб це весняне диво чарувало ще й інших мандрівців.

А в нагороду мій сон і сон мого внука ще цілий тиждень повнилися переливами-перегудами квітневого лісу.

Вчитель добирає ілюстративний матеріал і організовує роботу так, щоб учні пояснили значення слова «мандрівці» і дібрали до цього слова, близькі за значенням (подорожній, подорожанин, турист).

Інтерактивна робота з текстом здійснюється за методом «Семантична карта». Учитель креслить на дошці два овали. В одному записує слово «сон» і поряд розташовує зображення квітки. Учні вибирають з тексту слова, що описують квітку, вчитель записує їх на дошці на окремих «промінцях» довкола слова «сон» (сині бризки, великі шестипелюсткові зорі, жовті волохаті джмелі-серединки, фіолетові крапельки, пухнасті фіолетові ніжки, весняне диво). В іншому овалі вчитель записує слово «сон» і розташовує зображення дитини в ліжку. Яким був сон мандрівника? Учні відповідають словами тексту (повнився «переливами-перегудами квітневого лісу») і добирають інші слова, якими можна описати сон.

Після застосування цього методу доречно використовувати метод «Припущення на основі запропонованих слів». Учитель пропонує учням уявити сон мандрівника після прогулянки, скласти і записати речення, орієнтуючись на слова, що дібрані до слова «сон».

Завдання до тексту орієнтують на навчання учнів поглибленого читання у звичайному темпі, пошуку і перечитуванню яскравих описів у творі. Під час перечитування опису квітки письменником-мандрівником і співставлення його з якісною фотографією або малюнком квітки в учнів формується поняття про особливості вживання автором слів у мові літературного твору. Із прочитаного уривку виділяємо слова, що вжиті у прямому (квітець, квітка, ноги, великі, шестипелюсткові, жовті, пуп'янки, букети, нарвати, мандрівці, сон, внук) і переносному (сині бризки, зорі, джмелі-серединки, фіолетові крапельки, весняне диво, пухнасті ніжки, чарувало, нагорода, переливи-перегуди) значенні, багатозначні слова (шукали, сон, ніжка); звертаємо увагу дітей на особливості будови деяких слів (заясніли, шестипелюсткові, крапельки, такезні, мандрівці, переливами-перегудами) на пропедевтичному рівні.

Матеріалом для інтерактивних завдань, застосованих на цьому ж уроці, можуть бути інші уривки з творів Євгена Шморгуна.

Мандрівочка пахне...

А почалося все от з чого. Якось ми гортали альбом рідкісних рослин України, а Носаль візьми та й скажи:

– Переважно більшість з них я зустрічаю кожного року...

– Де? – не йняв я віри.

– У лісі, в полі, на луках – де ж іще? Хочете, покажу й вам?

Відтоді й запахла нам мандрівочка і повела просторами рідного краю. Без доріг і стежок повела. Бо рідкісні рослини на видноті не селяться.

А з подорожніх нотаток і склалась ця розповідь.

«Семантична карта». Учитель записує на дошці слово «мандрівочка» і коментує, що у прочитаному уривку мандрівочка – істота. Що вона зробила? Відповідаючи на питання, учні записують слова «запахла», «повела без доріг», «повела без стежок», «повела просторами».

«Припущення на основі запропонованих слів». Попрацюйте в парі. Уявіть місце, куди б вас повела мандрівка. Опишіть їх. Подумайте, про що були б ваші нотатки. Для виконання учнями цього завдання учитель добирає репродукції картин, ілюстрації на яких зображені куточки природи.

Вчитель пропонує учням самостійно прочитати оповідання «Мандрівник». Відповісти на запитання, про якого мандрівника йдеться в оповіданні, і розказати на наступному уроці про нього.

У процесі експериментальної роботи реалізовувався інтегрований підхід до навчання мови та мовлення учнів початкових класів. Теми з української мови вивчалися в логічній послідовності. До кожної

теми було розроблено інтегровані завдання на основі матеріалу підручника та літературних творів письменників рідного краю. Вивчення учнями експериментальних груп теорії початкового курсу української мови, спостереження за використанням мовного матеріалу в художніх творах, співставлення прочитаного з творами образотворчого і музичного мистецтва забезпечувало цілісність процесу застосування міжпредметних (українська мова, літературне читання, мистецтво) і внутрішньопредметних (мова і мовлення) зв'язків. Такі зв'язки необхідні для створення умов, за яких учні не тільки вивчають теми, а й розуміють зв'язки між ними. Мета виконання розроблених вправ полягала у формуванні мовно-мовленнєвої компетентності учнів експериментальних груп – навчанні їх логічно і грамотно висловлювати свої думки під час усного і писемного мовлення. Виконуючи дослідницькі завдання, учні оволодівали всіма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо); працювали над розширенням, збагаченням і уточненням словникового запасу; знаходили приклади вживання слова як засобу художньої виразності в літературних творах; удосконалювали читацькі вміння; вчилися оперативно мислити в межах виучуваної теми.

На контрольному етапі експерименту учням ЕГ Рівненської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 13 і учням КГ інших рівненських шкіл було запропоновано виконання завдань на: створення власного висловлювання за ілюстраціями; знаходження в тексті незнайомих слів і з'ясування їх значень; удосконалення тексту із часто повторюваними словами шляхом заміни їх синонімами та займенниками (без уживання термінів); розпізнавання близьких і протилежних за значенням слів; розрізнення прямого і переносного значення слів; пояснення різних значень багатозначних слів [8, с. 199–205].

У таблиці представлено результати порівняльного аналізу сформованості мовних знань і мовленнєвих умінь учнів експериментальних і контрольних груп.

Таблиця 1

**Показники сформованості мовних знань і мовленнєвих умінь учнів 2 класів
(вивчення розділу «Слово. Значення слова»)**

Групи	Показники сформованості мовних знань і мовленнєвих умінь									
	Створення власного висловлювання		Знаходження у тексті незнайомих слів і з'ясування їх значення		Удосконалення тексту		Розпізнавання близьких і протилежних за значенням слів		Розрізнення прямого і переносного значення слів	
	до екс.	після експ.	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.
ЕГ 50 учнів	45%	60%	60%	72%	56%	72%	72%	82%	62%	80%
	22	30	30	36	28	36	36	41	31	40
КГ 50 учнів	46%	50%	58%	64%	58%	63%	70%	74%	62%	70%
	23	25	29	32	29	31	35	37	31	35

Як свідчать результати аналізу сформованості мовних знань і мовленнєвих умінь учнів других класів під час вивчення розділу «Слово. Значення слова», де навчання здійснювалося за загальноприйнятою методикою, рівень означених знань і умінь порівняно нижчий.

Учні експериментальних класів розширили уявлення про лексичне значення слова, виявили кращі вміння вживання різних частин мови у прямому і переносному значеннях, точному і влучному вживанні із ряду синонімів тих слів, які найбільше відповідають тексту (експериментальні – 82%, контрольні – 74%). Учні експериментальних класів навчилися розрізняти пряме і переносне значення слів (експериментальні – 80%, контрольні – 70%); перевіряти за словником значення незнайомих слів (експериментальні – 72%, контрольні – 64%); створювати (експериментальні – 60%, контрольні – 50%) і удосконалювати (експериментальні – 72%, контрольні – 63%) висловлювання. Учні експериментальних класів училися будувати речення з однорідними членами, вираженими прикметниками; виявляли уміння будувати сполучення слів зі спільнокореновими та синонімічними дієсловами різних семантичних груп, вводити їх у речення, текст; спостерігати за роллю слів у текстах розповідного та описового характеру; засвоїли правила правопису краще, ніж учні контрольних класів; покращили читацькі вміння.

Ми розглянули можливості внутрішньопредметної інтеграції в навчанні української мови та читання за двома одиницями зрощення – за елементом змісту навчання (Слово. Значення слова) та за засобом навчання (літературний твір).

Висновки. Отже, основні ознаки інтегрованого навчання: забезпечення мотивації в засвоєнні мовного і мовленнєвого матеріалу; підпорядкованість викладу навчального матеріалу єдиній меті уроку; логічний взаємозв'язок змісту і засобів навчання; раціональне поєднання різних видів діяльності учнів із колективним, парним, груповим, індивідуальним способами взаємодії; емоційний вплив на учнів.

Результати експериментального навчання засвідчили, що робота з формування мовленнєвих умінь учнів початкових класів у процесі засвоєння знань з мови буде значно ефективнішою, якщо спрямовуватиметься на засвоєння особливостей функціонування мовних явищ у текстах та на вироблення в учнів уміння мотивовано використовувати вивчені мовні одиниці в усному і писемному мовленні. Учні початкових класів ефективно оволодівають мовними знаннями і мовленнєвими умінями за умов впровадження інтегрованого навчання.

Застосування інтегративного навчання на уроках української мови та читання позитивно позначається на результативності формування у школярів мовленнєвої, комунікативної та читацької компетентностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
2. Вашуленко М. С., Дубовик С. Г. Українська мова та читання: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти у (у 2-х частинах). Ч.1. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 144с.
3. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 288 с.
4. Іщенко О.Л., Ващенко О.М., Романенко Л.В., Романенко К.А., Кліщ О.М. Я досліджую світ: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти у (у 2-х частинах). Ч. 1. Київ : Літера ЛТД, 2019. 112 с.
5. Іщенко О.Л., Логачевська С.П. Українська мова та читання: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти у (у 2-х частинах). Ч. 1. Київ : Літера ЛТД, 2019. 96 с.
6. Логачевська С.П., Логачевська Т.А., Комар О.А. Математика: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Літера ЛТД, 2019. 128 с.
7. Нова українська школа: поради для вчителя / За ред. Н.М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
8. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с.
9. Шморгун Є. І. Твори. Том перший. Рівне : Азалія, 2007. 488 с.

Т. Б. Суржук, О. С. Ткачук. Интеграция в обучении украинскому языку и чтению учащихся начальной школы. – Статья.

Аннотация. В статье рассмотрен вопрос внутрипредметной и межпредметной интеграции в обучении учащихся начальной школы.

Исследованы особенности использования литературных произведений писателей родного края в качестве средства обучения украинскому языку и развитию речи на интегрированных уроках литературно-языкового содержания.

Установлено, что работа по формированию языковой, речевой, читательской компетентностей учащихся начальной школы будет более эффективной, если будет направлена на исследование функционирования лингвистических явлений в литературных текстах и развитие у учащихся способности придерживаться грамотного использования выученных правил по украинскому языку в устной и письменной речи.

Анализируются результаты систематического применения интегрированных заданий для решения межпредметных проблем обучения.

Ключевые слова: интеграция, внутрипредметная и межпредметная интеграция, интегрированное обучение.

T. Surzhuk, O. Tkachuk. Intra-disciplinary integration approach to teaching Ukrainian language in elementary classroom. – Article.

Summary. The article discusses the issue of multidisciplinary and intra-disciplinary integration in the teaching of elementary school students. The article focuses on using literary works of local Ukrainian writers in the Ukrainian language instruction. Integrated approach to reading, writing, and oral communication is used as an example.

It is established that teaching and developing core language competencies of elementary school students are much more effective when the efforts are directed at functional research of linguistic phenomena in literary texts and student motivation to apply learned language rules and conventions correctly in oral and written speech.

The results of systematic application of integrated content language tasks to solve multidisciplinary educational problems are analyzed.

Key words: integration, trans-disciplinary and intra-disciplinary integration, multidisciplinary approach, integrated learning.